

A SZARVASI KONFERENCIA ZÁRÓNAPJA

Izgalmas előadásokat tartogatott a konferencia június 29-i zárónapja is. Elsőként a Baptista Teológiai Akadémia Könyvtárának bemutatását hallgathattuk meg Nagyné Maros Gabriellától, az egyszemélyes könyvtár vezetőjétől. Előadásából nemcsak a könyvtár múltját és jelenét ismerhettük meg, hanem a baptista felekezet és a Baptista Teológiai Akadémia történetébe is bepillantást nyerhettünk. Különösen érdekes volt hallani, hogy a kb. 300 kötet muzeális könyv mellett egy közel 60 nyelvű, mintegy 200 példányból álló bibliagyűjteménnyel is rendelkeznek. A 25 ezer kötetes állományt főleg az Akadémia oktatói és hallgatói használják, de minden érdeklődőt szívesen fogadnak. Annak ellenére, hogy egy könyvtárosra hárul minden szakmai feladat, a könyvtár heti 40 órában várja az olvasókat.

A keddi kirándulás során lehetőségünk nyílt megtekinteni a Tessedik Sámuel Múzeumban elhelyezett Szarvasi Ágostai Hitvallású Evangélikus Vajda Péter Gimnázium Könyvtárát, amelynek történetéről Baginé Tóth Erika, a szarvasi Városi Könyvtár igazgatónője beszélt a szerdai konferencianapon. Elmondta, hogy a történeti könyvtár gondozását 2012-től a Városi Könyvtár végzi, amely fő feladatának tekinti a helytörténeti és iskolatörténeti jelentőségű muzeális értékű gyűjtemény megőrzését és megóvását. Tájékoztatása szerint

a szarvasi gimnázium könyvtára Magyarország huszonhetedikként létesített középiskolai könyvtára volt. A több mint 39 ezer kötetes lezárt állományban 1511 és 1945 között megjelent dokumentumok találhatók, amelyek közül több mint kétezer kötet 1801 előtti. A korlátozottan nyilvános könyvtár elsősorban kutatási célokat szolgál, de a munkatársak nyílt napokat, bemutatókat is szerveznek, illetve az iskolai oktatáshoz is kapcsolódnak. Az igazgatónő szövege még a Városi Könyvtár uniós pályázatából megvalósult Szarvasi Digitális Könyvtárról is, amely a városára vonatkozó oktatási, tudományos, kulturális célokra használható, szabadon terjeszthető elektronikus dokumentumok tára.

Ezt követően dr. Eigner Judit mestertanár, könyvtárvezető, iskolai könyvtári szakértő saját könyvtárát, a Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium Könyvtárát mutatta be. Előadása elején felhívta a figyelmet arra, hogy a hazai könyvtári stratégiákban méltatlanul csekély szerepet kapnak az iskolai könyvtárak, holott statisztikai adatokkal is alátámasztható ennek a könyvtártípusnak a kiemelt szerepe az olvasóvá nevelésben és az egész életen át tartó tanulás megalapozásában. Megemlítette az IFLA-UNESCO Iskolai könyvtári dekrétumát, amely már 1999-ben azt hangsúlyozta, hogy a könyvtár az iskolai oktatás szerves része, mely számos módon tudja

segíteni az oktató-nevelő munkát. Beszámolt mindazokról, a konkrét lépésekről, amelyek a Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium Könyvtárában a fenti irányelvnek szellemében születtek az utóbbi években. Kifejtette, hogyan tehető külsőleg is még inkább olvasóbaráttá a könyvtár, miként lehet a diákokat bevonítani a könyvtárba: a fiatalok számára érdekes folyóiratok beszerzésével, vetélkedőkkel, heti rejtvényekkel, pontgyűjtő akciókkal, e-könyv olvasókkal, önkéntes könyvtári diákmunka lehetőségével, könyvtári fakultációval – és hogyan fejleszthetők mindezen keresztül a könyvtárhasználati kompetenciák. Beszámolt a könyvtár által a 11-12. évfolyamos tanulók számára szervezett egyhetes olvasótábor tapasztalatairól is, amelyek meglepően pozitívak voltak.

Az Egyházi intézmények az EISZ Nemzeti Programban című előadásában Lencsés Ákos, az MTA Könyvtár és Információs Központ EISZ Titkárságának munkatársa bemutatta azt az egyedülálló lehetőséget, amelyet az EISZ (Elektronikus Információs szolgáltatás) Nemzeti Programban való részvétel jelent az egyházi könyvtárak számára is. A program célja kettős: fő feladata, hogy a felsőoktatás és kutatás számára tudományos tartalmakat tegyen elérhetővé nemzetközi és hazai teljes szövegű és bibliográfiai adatbázisok központi, államilag támogatott beszerzése révén, emellett közművelődési feladatokat is ellát, hiszen bármely

hazai közgyűjtemény csatlakozhat az előfizetői körhöz. Az előadó szorgalmazta, hogy a programba ez idáig bekapcsolódott számos egyházi intézmény mellett további egyházi könyvtárak is éljenek az ingyenes csatlakozás lehetőségével. Ez által ugyanis olyan hazai adatbázisok érhetők el térítésmentesen, mint az Akadémiai Kiadó 22 szótárát magában foglaló szótár-csomagja, illetve az Arcanum Digitális Tudománytár, amely a 19–20. századi hungarikumok egyik legnagyobb online gyűjteménye (több száz szakfolyóirat, közlöny, akadémiai közlemény, évkönyv, heti- és napilap, lexikon és kézikönyv található meg teljes szöveggel az adatbázisban). Ezeken kívül további, mintegy 30 adatbázis fizethető elő, köztük a vallástudomány és a teológia egyik legjelentősebb nemzetközi forrása, az ATLA/S. A csatlakozás előnye, hogy a központi támogatás és az előfizetői kör számára kialakított kedvezmények által jóval kedvezőbb áron lehet beszerezni egy-egy adatbázist, mint egyénileg. Az EISZ Titkárság ráadásul az ügyintézés terheit is átvállalja az intézményektől.

A 2015-ös év szakértői-szakfelügyeleti vizsgálatairól az EKE frissen megválasztott elnöke, Ásványi Ilona számolt be. Emlékeztetett, hogy az EMMI Közgyűjteményi Főosztályának koordinálásával 2014-ben indult el a nyilvános könyvtárak jegyzékének vezetéséről szóló 120/2014. (IV.8.) Korm. rendeletben foglal-

tak szerint a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvényben előírt nyilvános könyvtári alapkövetelmények és alapfeladatok teljesítését és a fenntartói nyilatkozatban vállaltak megvalósítását ellenőrző szakértői vizsgálat. Az EMMI Közgűjteményi Főosztálya felkérésére Ásványi Ilona, Kövécs Ildikó és Baranya Péter a tavalyi év során 14 nyilvános egyházi könyvtár vizsgálatát folytatta le. A 2015-ben vizsgált könyvtárak mindegyike teljesítette a követelményeket, így megtarthatták nyilvános státuszukat.

Napjaink könyvtárügyének egyik legsürgetőbb kérdését elemezte Mészáros Zoltán, az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár igazgatóhelyettese a Digitalizálás – elmélet és gyakorlat című előadásában. Prezentációját az európai helyzetkép felvázolásával kezdte, amelyben a jó gyakorlatok mellett a jogi és finanszírozási problémákat is kiemelte. Röviden ismertette a digitalizálás folyamatát a művek kiválasztásától a szolgáltatásig. A felszólaló példák sokaságát vonultatva fel egyebek mellett a Bayerische Staatsbibliothek Digitális Könyvtárából, a Vatikáni Digitális Könyvtárából és a Svájci Virtuális Kéziratkönyvtárból. Az előadó javaslatként fogalmazta meg egyházi digitalizáló műhely(ek) létrehozását, amely(ek)et az egyházi gyűjtemények közösen működtethetnének és vehetnének igénybe. Emellett, az EKE-n belül egy

digitalizáló munkacsoport megalkotását is szorgalmazta, amely szakértői tevékenységet végezne, és koordináló szerepet töltené be. Előadása zárásaként az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár digitális gyűjteményeiről is tájékoztatást adott.

A digitalizálás témájánál maradvára Sz. Fejes Ildikó, a Magyar Nemzeti Múzeum Országos Muzeológiai Módszertani és Információs Központ főosztályvezetője tartott előadást Műtárgyak mindenkinek: a MuseuMap portál címen. Bemutatta az általa „múzeumi MOKKÁ-nak” nevezett múzeumi műtárgyak online közös keresőfelületét, amely a műtárgyak adatai mellett természetesen azok képét is megjeleníti. A szakmai aggregációs szolgáltatásokat is nyújtó portál lehetővé teszi, hogy a hazai múzeumok adatai – hasonlóan a könyvtárakéhoz – elérhetővé váljanak az európai digitális könyvtár, az Europeana rendszerében. A MuseuMap felülete különféle keresési funkciókat biztosít és egy-egy tárgyszójegyzéket alkalmaz. A kezdeményezéshez egyre több hazai múzeum csatlakozik, 2016-ban már húsz fővárosi és vidéki intézmény volt a Magyar Nemzeti Múzeum partnere.

A nap és a konferencia záróelőadását Dr. Gáborjáni Szabó Botondtól hallhattuk, aki egy grandiózus vállalkozás eddigi eredményeiről számolt be. Az egyházi könyvtárak sorsa a II. világháborútól 1956-ig című előadásában ismertette A magyarországi könyv-

tárügy története a Rákosi-korszakban (1945-1956) munkacímét viselő 2014-ben indult projekt keretében végzett kutatásait. A projektet Sonnevend Péter vezeti, és olyan nevek vállaltak benne szerepet, mint Gáborjáni Szabó Botond, Kégli Ferenc, Pogányiné Rózsa Gabriella, Pogány György és Varga Katalin. A projekt keretében Gáborjáni Szabó Botond vállalta a korszakban az egyházi könyvtárak helyzetének bemutatását. Ahogyan ő maga és Ásványi Ilona elnök asszony fogalmazott: ha mi, egyházi könyvtárosok nem térképezzük fel az egyházi könyvtárak helyzetét, mástól ezt nem várhatjuk. A hatalmas feladatban várják az egyházi könyvtárosok segítségét: a könyvtárakról készült korabeli képekkel, fotókkal támogatjuk a kötet létrejöttét.

A tartalmas előadások és az ebéd után fakultatív programokon lehetett részt venni, amelynek keretében a Városi Könyvtárat, az Arborétumot, a Szárazmalmot, a Szlovák tájházat, a Ruzicskay Alkotóházat, a Történelmi emlékutatót és az Ország-közeget tekinthették meg az érdeklődők. Köszönjük a szarvasi konferencia szervezőinek a színvonalas rendezvényt! Találkozzunk jövőre Debrecenben!

*Kamocsa Gábor
Apor Vilmos Katolikus Főiskola
Könyvtára*

